

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Pauli Segneri E Societate Jesu Qvadraginta Sermones

Segneri, Paolo

Dilingae, 1693

Sermo XXX. Die Martis post Dominicam Passionis. Manifestatur mundi amatoribus, mundum Traditorem esse, & Omnium pessimum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52496](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52496)

SERMO TRIGESIMUS.

DIE MARTIS POST DOMINICAM PASSIONIS,

*Ego Testimonium perhibeo de mundo, quòd opera
ejus mala sint. Joan. 7.*

Sulli hominum sunt, quibus Respublicæ bene ordinatæ, aut præmia destinent eximia, aut gratitudinem exhibeant singularem, ii revera sunt, qui proditores, aut Regum farios manifestant. Assuerus Rex Asiæ potentissimus, centum ac viginti septem provinciarum Dominus ad regios honores Mardochæum, ut palam est, evexit, quòd structas Regi insidias à Bagatani & Thares Eunuchis detexerit; Tiberius magnis præmiis Antoniam Trusi conjugem remuneratus est, quòd proditione m à Sejano paratam revelaverit; Pyrrhus pariter Phenareten Samonis uxorem, quòd jam incæptam exorsamque à Neoptolemo paris criminis telam manifestaverit. Cræsus famulæ ignobili, quæ insidias à perfida noverca regi structas detexit, statuam auream in signum gratitudinis erexit, ac in Delphico delubro collocavit. Ego quoque gratitudinem singularem à vobis exspecto, Auditores, qui hodie ad me auscultandum convenistis, non alio fine hic comparentem, quàm ut insignem vobis proditorem revelem. Quem autem illum? absque ullo sanè

respectu cujuspiam denuntiandus ille, & palam manifestendus est; nominabo illum, sed timeo, ut ne fidem mihi præbeatis; tantis enim vestrum quàm plurimis in amoribus est, ut minime dubitem, vos ejus partes ac defensionem suscepturos, meque injuriarum potius postulatuos, quàm ut me præmiis aut remuneratione donetis. Verùm nihil agitis, Auditores, proditor enim iste manifestus est, & evidentibus indiciis tenetur. Væ illi, qui sibi ab illo non caverit! Proditor iste mundus est. An immerito? dicat id Redemptor noster ac Servator Christus, qui in hunc mundum venit, ad veritatem hanc salubrem non minus, quàm dignam propalandam: *Ego testimonium perhibeo, ait, ego testimonium perhibeo de mundo, quòd opera ejus mala sunt*: quid enim tam grandi testimonio opus fuisset, nisi notoria foret operum illius malitia? Innumeri sunt, qui id ignorant, atque ideo credunt mundo, illum adorant, ei adhærent, & indies majori contentione eidem servire laborant. O utinam ejusdem mihi scelera, ut par est, hodie referre, ejusdemque dolos palam evolvere liceret; minime certe hærerem, quia vestrum quilibet eosdem de illo seu-

Ad Gal. 6. 14. fensus conciperet cum Apostolo Paulo, qui dicere solebat, aliud de mundo iudicium se non formare, quàm de nebulone quopiam perinsigni in furcam acto: *Mihi autem mundus crucifixus est.* Si eò vobis pertinere non licet, saltem ab ejus amoribus desistite, nec mundi partibus accedite, nec vestram in eo fiduciam collocare; hoc unum est, quod omni contentione à vobis efflagito, utque palàm vobis fiat, id me absque ratione minimè prætere, benignè dicentem sustinere,

II. Et primò quidem dicite mihi sincerè, Auditores, nunquid ad serviendum mundo etiam atque etiam inclinati estis! Bene est: videndum ergo, quid tandem vos ad eligendum ejus servitium impellat. An fortè promissa illa liberalia ac grandia, quæ illa ad benevolentiam vestram capzandam largè ingerit? Ita mihi persuadeo: promittit enim voluptates, divitias & gloriam, illum nimirum bonorum ternarium, quo mortales ut plurimum vehementius infatuantur, quàm ursi melle, cervi aquarum fontibus, ac luce papilionibus; unde mirum non est, quod aures illi tam faciles præbeatis. Verùm ò vos incautos! fieri potest, ut fraudem non agnoscatis? Hæc ipsa mundi indulgentia (perpendite, quod dico) hæc ipsa, inquam, mundi erga vos indulgentia indicio vobis esse debet indubitato ac irrefragabili, eum esse proditorem; omnibus enim proditoribus in more positum & solenne est, blandè & amicè in aliorum sese

animos insinuare: Cain Abelem tradidit, deambulationem in silvulam suadendo: *egrediamur foras*, Abalon Ammonem, ad epulum oppiparum invitando; Jahel Sisaram, conciliando somnum; Samsonem Dalila, lascivis eum voluptatibus irrecutiendo; Trypho Jonathan, honorato eum hospitio excipiendo, plurimi alii id pariter fecere: *decipientium maximè hoc opus est, prius suavia proponere, quò max inferant tristitia*, ut bene observavit Chrysostomus. Quid mirum ergo, si mundus tantà indulgentià omnia vestra desideria, etiam flagitiosissima, etiam depravata, etiam distorta secundet? minime certè vobiscum sincerè agit, nisi & lammias, quæ mammas denudant, sincerar dicere velitis, dum prætereuntes ad lac gustandum invitant, ut alectos discrepant: *filii mi, filii mi*, monet sapientissimus Salomon, *si te lactaverint peccatores, non acquiescas eis.*

III. Quod si verum audire placet, an unquam dona, tam largè à mundo vobis oblata, seriò considerastis? vos certe magni pretii munera illa creditis, sed heu fallacia sunt; apparent esse dona, & sunt detrimenta, unde meritò Adami pomis, aut malo Eudoxiæ, aut pomis Paridis, donis heu nimium funestis comparantur; mihi verò liceat illa alteri cuidam dono comparare, quo infelix quondam Scotia Rex Chemetus illusum erat: hortum ille quondam animi gratia ingressus, ibi fortuitò inter alias plures, statuatam quandam elegantem conspicatus est pomum sibi offerentem; Rex

nihil fraudis suspicatus extendit manum, eadēque facilitate, quā omnia, & ab omnibus solebat accipere, etiam munus à saxo præsentatum accepit: sed charò nimium facilitas hæc & confidentia fletit; cum pomo enim acutissima sagitta, quam alterā manu paratam semper statua tenebat, elisa est, nullōque fugæ spatio concessō, ut vel ictum declinaret, vel prævideret, Regem interemit. Talia dona mundus dat suis cultoribus; hæc sunt mundi beneficia, huiusmodi munera, dicam liberè cum Damasceno, mundus omnibus præsentat: *in Vita Io. omnibus, qui ipsius voluptatibus* *saphat. obsequuntur, insidias struit.* Voluptatibus fruuntur, in quas omnem sensuum furorem effundunt: ô pomum pulcherrimum! verum voluptatibus conjuncti sunt morbi fœdissimi, scabies, calculus, ulcera, podagra, quibus ad vitam medicæ & miserie trahendam damnantur, ecce sagittam! Abundant divitiis, quibus omnia corporis comēda & delicias sibi parant; ô pomum pulcherrimum! sed divitiis amaræ sollicitudines accedunt, contractuum, negotiorum, litium, fortunarum jactura, unde perpetuā inquietudine torquentur; ecce sagittam! Habent gloriam, quā honorem ac nominis famam fastuosè extendunt; ô pomum nobile! sed gloriæ sociantur mille implacabiles contētiōnes, & æmulationes; ecce sagittam! *Joan. 1. 23. verbo: mundus totus in maligno* *Epist. ad. positus est, Joanne testante; arridet.* *Donat. ut serviat, blanditur, ut fallat, illi-* *cit, ut occidat, ut ait Ciprianus. Et*

vos adhuc dubitare, & nova exigere argumenta, quibus proditor esse convincatur? Quid interest, illum bonorum omnium congeriem in sinus vestros effundere, si bona sunt plena fastidio, bona pernicioſa, bona fucata & solum apparentia? bona in libro sapientiæ spuma maris appellata? tanta est eorum amaritudo; bona, à Jacobo vapor auræ reputata? tanta est eorum vilitas; bona, à Davide fœno tecti comparata? tanta est eorum ariditas; bona, à Salomone post longam experientiam vanitatis & afflictionis titulo notata, *afflictio spiritus*, ut legunt Arabes; *angusti spiritus*, ut Chaldæi; *sollicitudo spiritus*, ut Syri; *fracti spiritus*, ut Vatablus; *Passio venti*, ut cum Theodotione & Symmacho D. Hieronymus? adeo ut iis satiari, aliud non sit, quàm vento pasci, qui non tantum vires minime restaurat, sed angustias excitat, & convulsiones, doloresque crudelissimos, quo viscera torquentur: *cum satiatus fuerit*, ait Jobus, *cum satiatus fuerit, ardebitur, aestuabit,* *& omnis dolor irruet super eum.* Vos verò tam amantes & fatui estis, ut mundi servitutem eligatis, hæc vobis bonæ promittentis? ô levitatem, imprudentiam, simplicitatem! an non meritò in vos invectus Isaias exclamat? *Quare appenditis argentum, non in panibus, & laborem vestrum, non in saturitate?*

IV. O quam appositè adjungit. *in saturitate*: fingamus enim bona hæc, tam falsa, tam fallacia, desiderari tamen posse & experi? quid tandem

dem speratis? an tantam eorum copiam, ut plenè saturemini? nihil minùs. Dabit quidem ea mundus, sed ut quondam civibus Bethulæ ab hostibus obsessæ dabatur aqua, *ad mensuram*, & illam quidem arctam, & modicam: quòd si eorum etiam abundantiam vobis indulgeat, rapiet illicò, quæ paulò antè dederat; certò enim vobis persuadeatis, mundum, tamen si sagacis instar inceptoris fidem suam integram conservare allaboret, falsarium tamen esse, & impostorem, cui nunquam tantum in arca est, ut tot creditoribus suis satisfacere integrè possit. Quid facit ergo impostor? ut uni importuniùs sollicitanti det, eripit id ipsum alteri, nec unquam sanè divitem unum & locupletem facit, nisi damno & dispendio alterius, nec unum elevat, nisi altero depresso. Cùm Samson non haberet, unde redderet triginta vestes, in convivio nuptiali illis, qui propositum Problema solverent, promissas, scitis, quid fecerit? In Ascalonem descendit, ibique triginta viros interfectos vestibus spoliavit: *descenditque Ascalonem, & percussit ibi triginta viros, quorum ablatas vestes dedit iis, qui Problema solverunt*: id ipsum mundus facit, ut unum vestiat alterum spoliat; Mardocheum ad vastæ Provinciæ clavum elevat, sed illam eripit Ammani; dat Sibæ prædiorum dominium, sed illa eripit Miphibosetho; Sadochum summi sacerdotii dignitate initiat, sed illam aufert exuncato Abiathar: atque ita passim fieri videbitis, mundum hor-

tulanos æmulari, qui, ut fontem undis repleant, ad exhibendos curioso spectatori aquarum lusus & spectacula, versâ clave syphonis alieno fontis aquas eripiunt. Quam ergo fiduciam in mundo collocabitis, qui cùm minimè existimabitis, vos dolosè destituet? quin sapiùs ea, quæ vestra sunt in eos, qui minimè merentur, transferet, in adulatorem nimirum, delatorem vel alium, iis modis ac viis emergere cupientem, quæ longiores quidem videri possunt, quia sunt intricatæ, ambagibus & mæandris plenæ, in mundo tamen vel maxime sunt compendiosæ.

V. Verùm necdum satis: si saltem damni imminentis vos priùs admoneret mundus, dignus forsan veniâ, & excusatione foret; ut autem traditoris munere dignè fungatur, summam gaudii sui, in eo collocat, ut incautos, & minimè suspicantes deserat, aut in summa voluptate vel extrema necessitate destituat. Jonas propheta sub umbra virentis hederæ lassus procubuit, quæ sensim erumpentibus foliis supra caput ejus sese explicabat, & amænissimum, velut extensorii umbraculum effecerat: sed quo eventu? cùm miser plenus solatio sub umbra ejus quiesceret, & si-
per hederâ latabatur letitiâ magnâ, exarescens subitò planta emarcuit, & Jonam ferventissimi solis ardoribus expositum reliquit. O si mihi liceret, eorum omnium catalogum texere, qui ab impostore mundo turpissimè fuere delusi; quot ego non hederas tantum, sed etiam

Bbb 3

lauros

lauros subito exortas, sed æquè velociter emortuas exhibere vobis possem! Celsus è privato milite, Pomponiani & Possieni operâ, Imperator salutatus est; verùm, quis crederet? septimo post Principatum die, inversâ fortunæ rotâ, ab iis ipsis interfectus est, nullius alterius delicti reus, nisi quòd nimium credulus auræ popularis favori nimium obsecundaverit. Ita Galba, Oho, Vitellius, Æmilianus, Pertinax, Florianus, Tacitus, Numerianus, nec unus quidem anni sceptrum tenuere, è manibus cum despectu excussum, cum se illud arctissimè stringere iudicarent. Infelix Jovinianus, Principum pientissimus, sapientissimus, benignissimus, Constantinopolim ibat, ut regni gubernacula capefferet; dum autem per iter in cubiculo recenti calce obducto quiesceret, prunarum, quæ ad exsiccandum parietum humiditatem ibi incautè collocabantur, vapore suffocatus est. Longiùs paulò sceptro potiebatur Valerianus; sed quo eventu? à Sapore Persarum Rege superatus, vilem illi servitutem servire. & scabelli vicem subire compulsus est, quoties superbus victor equum conscenderet. Parem fortunæ mundi-que ludum experti sunt quatuor illi Reges, quorum nomina temporis injuriâ interciderunt, qui à Sesoistro Ægypti Rege subacti, jumentorum vices agere coacti sunt, & regio in curru servire jugales: usque adeo nulla, quantumvis summa Majestas, secunda ludibrii est. Casimirus II, Poloniae Rex, cum Regni proceres, &

Purpuratos primarios mensæ adhiberet, aliudque non audiret, quàm fortitudinis suæ & rerum gestarum encomia, lætas acclamationes, diuturni regiminis vota, & Nestoreæ ætatis auguria, haustum petiit, & vixdam scypho labra admovit, cum mortuus concidit, mendacia fuisse hæc vota nimium quantum expertus. Verùm quid frustra fatigor? satis dictum superque; an enim omnem eorum numerum compilabo, qui inter summas ridentis fortunæ blandicias turpiter decepti sunt? Sejanos nimirum, Eutropios, Ruffinos, & Bellisarios? hoc enim verò immensi laboris foret; plena sunt volumina, plena scriptorum monumenta; hoc sanè Chrysostomum adegit, ut de omni terrena felicitate exclamaret: *nihil habet stabile, nihil firmum*; torrentem imitatur, qui tunc præcipuè siccatur, cum quis Eliæ instar laboriosè ad ejus ripam eluctatus est, ut liberâ & amœna ibi aurâ frueretur, *expectavimus pacem, & ecce turbatio!* verùm tamen tanta nobis suppetant veritatis hujus testimonia, nescio tamen, an ullum ad convincendum efficacius potentiùsque apponi possit, quàm exemplum Ladislai inclyti Bohemiæ Regis; audit, quæso, & nisi infidam mundi felicitatem palam prehenderitis, calumniæ me reum arguite. Decem & octo annos vitæ adjecerat juvenis Rex, cum in sponsam sibi adlegit Magdalenam Caroli septimi Galliarum Regis filiam: nuptiis celebrandis Praga Regni Metropolis destinabatur, jamque Udalicus

ricus Patavii antistes & Paranympheus Parisios abierat, sponsam inde solennissimo apparatu deducturus: certe Europa Legationem magis magnificentiam non vidit, ducentos Nobiles Bohemia, totidem Austria, nec pauciores Hungaria submisit, pompâ & habitu, Epheborum numero, & famulitii cultu, vestitu ac insignibus summe conspicuos, ut, nisi tanta personarum copia fuisset, totidem Reges videri possent. His ad Reginae servitium jungebantur quadringentæ famularum illustrium, superbissimo comitatu stipatæ, atque ultra currus & effusa, auro, argentoque fulgentia, octoginta generosissimi equi honorarii accedebant, phaleris, franisque, & omni reliquo apparatu tam splendido, qui, ut ita loquar, nec solis currum dedeceret; ut taceam inauditam magnificentiam vasorum argenteorum, peristromatum, & aulæorum ad exornanda conclavia, dona insuper atque munera omnis generis profusissima. Alii nobilissimi quique ad aulam Cæsaris, eundem cum Augusta consorte ad nuptias invitaturi, non impari pompa properarunt; alii ad Poloniæ Regem, ad Bavarie & Saxonie Duces, alii ad Brandenburgicos Marchiones ablegati: conductæ Pragæ è vicina Hercinie sylva trabes ingentes ad extruenda theatra, coronandos circos & hippodromos lusibus equestribus destinatos, erigendas tot spectatoribus projecturas & pergulas; viæ & urbis compita arcubus triumphalibus, ad maiestatem usque superbiebant, pi-

cturis & statuis adornata, nihilque porro præter sponsæ regie adventum omnes & singuli præstolabantur, cum ecce subito dolore stomacho Rex, non absque tristitia ac perturbatione, dissimulato tamen malo cænæ accumbit, colloquitur, multumque notis unâ cum purpuratis transmittit, inde ad cubile deductus inquieto somno fruitur, ad diei auroram advocantur celerrimè archiatri; sed ô casum Superi! ecce jam regem exanimem & mortuum, quis credat? vix triginta sex horarum spatio supratumbam extensum. Heu scenam inversam! Citissimis subinde equis verdariis in omnem partem emittuntur cursores ad iter Principum inhibendum, dies solennissima turbatur, pompa in luctum convertitur, sponsa Regia jam Pragæ vicinissima, regredi cogitur, non sponsa sed vidua, perduto citius marito, quam possessore. Eja, quid vobis videtur Auditores? nonne bene dixi, à mundo nos destitui, cum fortuna nostra felicitatis apicem & summam attigit? quod idem B. Petrus Damiani aliâ verborum phrasi explicavit: *quibus blanditur, ait, iis quantocyus in amaritudinem vertitur.* O fallaciæ, ô fraudes, ô dolus! si hoc non est traditorem agere, quid porro erit? Hoc nisi fallor, est Vesubii montis genium imitari, cujus si circumfisos colliculos culturâ dignamini, spondet ille messem aut vindemiam uberrimam, ver perpetuum, pascua semper virentia, autumnum æternum, maturis semper frugibus abundantem: verum cum minimè

cre-

creditur, ex visceribus imis vomitu portentoso eructat integros sulphuris & bituminis torrentes, cineribus, faxis & pumicibus intermixtos, paucarumque horarum inreceptedine tantam stragem edit, quantam prius fructuum copiam & ubertatem promissit. *Malitia hora*, ô verba Ecclesiastici appositissima! *malitia hora, oblivionem faciet luxuria magna.* Et vobis porro animus est, Auditores, ad montis tam formidandi pedes & confinia figere tentoria, ibique extructis calis habitare, ac indulgere quieti? Isaias certe, posteaquam Babylonis calamitatem descripsit, nec Arabes quidem tantum, ait, animi habituros, ut ibi tabernacula figerent: *Non ponet ibi tentoria Arabs; nec pastor illuc gregem locabit, nec ruricula minabit aratrum, & boves.* Vos autem non tantum tentoria figere, sed & palatia ibi ædificare? Ah fugite Auditores, *fugite*, ingeminabo vobis, *fugite de medio Babylonis, & salvate unusquisque animas vestras?* hæc enim non amicorum, ut credebatis, patria est, sed sicariorum, & latronum spelæum.

VI. Novi ego perbene, quid sit, quod vos in errorem inducit: funestos nimirum eventus, quos à mundo timendos monui, aliis semper causis, quam ejus perfidiæ adscribitis. Juvenis fortè in flore ætatis rapitur: erat, dicitis, in victu immodicus & intemperans, nullam valetudinis curam habuit, nec pharmaca purgando corpori, nec medicinas admisit. Alius gratia & favore Principis excidit, quia

sermone incautus, & linguæ fuit immoderata: hic amicorum gratiam perdidit, quia moribus fuit asper & crudus. Ita nunquam mundus fatetur, ex sua perfidia calamitates & infortunia suorum cultorum oriri, sed ipsosmet infortunii sui fabros fuisse, & sua sibi damna imputare debere jactitat. Sed an non hæc ipsa est fraus palmaria, & manifestum perfidiæ argumentum? Certe proditores nil studiosius curant, quam latere; huc omnem convertunt industriam, omnemque artem impendunt; si enim vel semel eorum fraudes ac damna paterent, quis porro illis confideret? Pauci certe Joabum imitantur, qui, cum latronum more præstantissimos belli Duces Abnerum & Amasam interemisset, indignum hoc facinus palam jactavit, eorumque sanguine baltheum suum tinxit, *po. 1. 11. fuit cruorem pralii in baltheo suo.* Pauci, inquam, hunc æmulantur, sed potius emissio jaculo se se abscondunt, interrogati negant & pernegant, convicti peierant; quodsi celare facinus porro non liceat, mille modis fingunt, ac simulant: *Vir, qui fraudulentè nocet amico suo,* ait in Proverbiis Salomon, *cum deprehensus fuerit, dicit, ludens feci.* Quid ergo mirum est, nunquam novos prætextus mundo deesse, quibus malitiæ ac perfidiæ suæ larvam faciat. Sed reverà mundus plenus est dolis & fraudibus, Auditores, nolite confidere, sed fugite illum & abominamini; nolite credere, vos mitius ab eo habendos, cum tam fidelem ipsi servitutem serviatis,

viatis, illius ad nutum careatis, ex
ejus doctrinâ & principiis vivatis; con-
trarium sanè experiemini. Nôstis,
quid factu opus sit, ut mundus vos
honoret, ac revereatur? Nihili illum
facere oportet, eum conculcare, &
illius favores nauci floccique habere:
quisquis mordicus illi adhæret, nil
tandem præter injurias referet, ve-
rùmque experietur esse D. Damasce-
ni effatum: *amicorum suorum ho-
stis est mundus.*

VII. Rem sanè miram enarro,
certissimam tamen: si ullus unquam
mundum, dum viveret, tractavit pessi-
mè, quis ille erat? nunquid Sancti? hi
enim mundum verbis prosciderunt,
calamis lacerârunt, &, quidquid
mundus pretiosum habet, volupta-
tes, divitias, gloriam, risu ac ludibrio
excepère; & hi tamen ipsissimi tan-
dem sunt, quorum memoriam mun-
dus non sine laudibus & encomiis re-
colit: *memoria justi cum laudibus.*
Meminit enim yero in dies magis Ale-
xii, qui, cum elapsis hinc mille annis
è paterna domo profugeret, palmari
mundum injuriâ affecit; meminit
Bernardi, qui voluptates illius con-
tempnit; Francisci meminit, qui divi-
tias pessumdedit; meminit Romual-
di, qui, ut mundi gloriam fugeret, lon-
go tempore inter putridæ paludis sa-
lices, & fruticeta delituit. Hos sanè
mundus admiratur, tanquam huma-
nâ conditione superiores, hos hono-
rat, hos celebrat, hos adorat, & tu-
mulis eorum genuflexus advolvitur,
memoria justi cum laudibus, quis
non videt? *memoria justi cum laudi-*

R. P. Segneri Quadragesimalis.

bus. Iis autem, quibus in amoribus &
pretio mundus erat, quid accidit?
hos sanè, ait Sapiens, suspensio naso
irridet, & subannat, veluti vanos,
proprii commodi studiosos, ambitio-
sos, discolos, & lascivos; *& nomen* ^{*Ibidem.*}
impiorum putrescet. Exexit quon-
dam, ut notum est, Nabuchodono-
sor statuam auream, majestatis suæ
monumentum, convocatisque om-
nibus regni proceribus, tam militari,
quàm civili dignitate conspicuis, im-
peravit, ut audito sonitu tubæ, fi-
dium & citharæ, sambucæ, & Psalterii
in genua provoluti, divinis eam hono-
ribus colerent! in tanta populi co-
rona soli tergemini adolescentes re-
gia contemplerunt imperia, & voce
libera ritum impium detestati, potiùs
fornacem inferni instar ardentem in-
gredi elegerunt, quàm jussis regiis pa-
rere: *notum sit tibi, ô Rex, quia Dan. 3. 18.*
Deos tuos non colimus, & statuam
auream, quam erexisti, non adora-
mus. Et quinam tandem ab eodem
rege mactati honoribus, ad dignitates
promoti, aliisque omnibus antecel-
luère? an illi forsitan, qui in terram
proni servili hoc obsequio perfuncti
sunt? minimè profectò; sed Juve-
nes, mandati regii contemtores;
hi enim in flammis illasi, & à rege ip-
so, velut chara cælis capita, honori-
bus exculti, novas dein ad dignitates
evecti, livoris & invidiæ ansam æmu-
lis suis præbuère: *Postquam eos vidit*
Rex generosè stantes, verba sunt D.
Chrysostomi, *prædicavit, & coro-* ^{*Ad pop.*}
navit, non propter aliud, audire ob- ^{*hom. 24.*}
secro, non propter aliud, nisi quia se
contem-

Ccc

contem-

contempserunt. Hoc sanè est, quod in dies mundus facit: qui statuæ illius se se supplices adsternunt, neglectissimi sunt; qui verò ardentes potius rogos eligunt, mendicitatem, contemptus, dolores & tormenta, hi sunt in pretio. Nolite igitur ullam à nundo propter obsequia illi præstita remunerationem sperare; nimium quantum erratis. Nil nisi perfidiam, summamque ingratitudinem experiemini, neque aliam vobis mercedem dabit, quam qualem solent traditores.

VIII. Compatior vobis profecto, si unquam mundo servire statuistis: quid enim est mundo servire? ô quam duris vos legibus, quam gravibus oneribus subjicietis? multò sanè gravioribus, quam si Christi obsequio vos manciparetis: *Catenas ligneas contrivisti*, dicam commiseratione vestri tactus cum Propheta, *& facies pro eis catenas ferreas.* Arduis sanè legibus sequaces suos, quis negaverit? adstringit Deus; inimico nimirum veniam largiri, abstinere ab illicitis, animum demittere, præstare obedientiam, desideriis & pravis affectibus dominari; hæc enim vero gravia sunt: certi tamen sumus, Deum vires etiam nobis; & necessaria gratiæ auxilia suppeditare, ut ea executioni mandemus; *fidelis Deus*, D. Paulo teste, *qui non patitur vos tentari supra id, quod potestis.* Ille vobis assistet, quemadmodum Stephano adstitit, sub lapidum grandine constituto; ille vos confortabit, uti fecit Antonio, ab integris dæmonum legionibus infestato. Nul-

lam ergo dolendi causam habemus; ut enim Divinè pronuntiavit D. Leo, *justè instat præcepto, qui præcurrit auxilio.* O longè alius est mundi genus! Injuriâ affectus es? (ait mundus) eia nisi vilissimus haberi velis, vindictam para; sic volo, sic jubeo: atque hac ratione *præcepto instat*, sed *non præcurrit auxilio*; nam vires vindictæ pares non subministrat; pecunias non suggerit, quibus nutrias sicarios, & famulitium adaugeas. adeo ut cum paupertate non raro luctandum, opesque dissipandæ sint, ut mundi imperiis satisfiat: quod si hæc omnia vitamque ipsam periculo exposuerit, totum tandem damnum in te redundabit, ut adeo verissimè exclamet Jeremias: *Crudelis est, crudelis est, & non miserabitur.* Nobilis es? ait mundus, bene est; magnificè in publico comparandum, parandi pretiosi currus & equi, vestium & famulitii pompâ luxuriantum est *instat præcepto*, sed, *non præcurrit auxilio*; nec enim facultates aut prædia confert, tantis sumptibus suffectura. Mercator es? ait mundus; vide, ut quibuscunque artibus illas fidei famam conserves, contractus ineas, cambia insti uas, commercia trahes? *instat præcepto*, sed *non præcurrit auxilio*; nec enim summam capitalem confert tantæ negotiationi parem. Aulicus es? ait mundus: gratiam principis modis omnibus aucupare, vide, ut dignitate, famâ & exultatione æmulis tuis omnibus palmam præripias, & cave, ne quis te à gratiæ possessione deturbet: *instat præcepto*, sed *nō præcurrit auxilio*.

xilio; necessariis enim ad id dotibus, sagacitate, prudentiâ, & dexteritate te non instruit. Verbo, mundus patri modo servos suos tractat, quo Rex Egypti Pharaon miseros Hebræos; imperavit illis labores difficillimos, & nec paleas quidem fabricæ necessarias concessit: sic dicit Pharaon, non do vobis paleas, ite & colligite, si invenire poteritis, nec quidquam minuetur de opere vestro. Ecce labores imperat Pharaon, paleas negat: ita mundus instat precepto, non praeurit auxilio. Et vos tam stulti eritis, ut ultro submittatis vos domino tam crudeli, tam perfido, tam doloso, Deum immortalem! usque adeo cæci sumus, ut ferre malimus ferreum mundi jugum, quàm jugum Christi, ipsiusmet testimonio, & vivæ vocis oraculo, tam suave? Hoc enim vero avertat Deus! sed potius, cui licet valedicere mundo, ocyus illi valedicat, totusque ad Christum confugiat, qui tot nobis urbes refugii, quot claustra pandit: quivis sibi dictum credat saluberrimum Ecclesiastici consilium: *in partes vades seculi sancti*; sapiamus, quæso, aliorum damno, qui, ut Jeremias lamentatur, se desponsarunt mendacio, ut porro spes nulla divortii superfit: *apprehenderunt mendacium, & noluerunt reverti*. Consideremus gravissima pericula ac damna, nec pedem etiam nūli liberum ultro in compedes induamus, *non des alienis honorē tuum, & an- mos tuos crudeli*, ut monet Sapiens,

PARS ALTERA.

Videor mihi, vos audire amicè querentes, hoc me sermone nil aliud fortassis intendere, quàm mundum suis incolis spoliare, easque omnes aut in Camaldulensium claustra, aut Carthusianorum recessus, aut horridas Alvernæ solitudines amandare. O me felicem si impetrare liceret! sed hoc vel sperare vel petere non auisim: de reliquo certò vobis velim persuadeatis, hanc solam veritatem fuisse, quæ innumeros impulit, ut mundum fastidirent, illumque non aliter ac proditorem haberent: hæc monachorum claustra incolis, hæc silvas anachoretis replevit; stultum enim illis videbatur, illius blanditiis moveri, quem constat decepisse universos: à mendace, ait Ecclesiasticus, *à mendace quid verū dicitur*? Non ignoro quidem, vestrum quàm plurimos seu ætate, seu conditione & statu prohiberi, quò minùs mundo nuntium remittant: quid ergo faciendum illis superest? an tabescendum & desperandum? Minimè, sed consilium meum sequantur: maneat in mundo, nil moror; sed aviculas imitentur, cum in terram se demittunt; solent quidem misellæ descendere non rarò ex amica aëris regione, ut necessarium sibi pabulum in terra quærant, sed quia eam sibi nōrunt infidam, ne fortè in laqueos, pedicas, aut virgulas visco illitas incidant, diutiùs ibi non morantur, quàm quantum necessitas cogit, dùmque terræ insident, vigiles continuò

1. Cor. 7. 31.

oculos omnem in partem contorquent, omnia tuta timent, & ubi grana aliquot apprehenderint in auras se quantocyus librant, & cælum petunt. Ita & vos hoc mundo utamini, juxta Apostoli doctrinam, *tantumquam qui non utantur*: nolite ei cor affigere, aut affectu tenacius adherere, nec blanditiis ejus nimium tribuere, *quia opera ejus mala sunt*: verbo, cum mundo non aliter ac cum proditore conversamini. Regula ista utilissima, segura & certa est, quam ut melius penetretis, placet vobis proponere, quod accidit D. Henrico Susoni, Magnæ Dominicanæ familiæ Illustrissimo Sideri, quæ an plures scholis Doctores, an cælo stellas dederit, ignoro.

X. Iter illi ex Germania inferiore in superiorem fuit per silvam, non tam ferarum copiâ, quàm latrociniiis infamem. Hanc cum fero jam die, & sine comite ingrederetur, ecce latronem, corporis proceritate, vultu, gestuque formidandum obvium habet, pendente ad latus acinace, hastâque armatum: hic cum fixos in Henricum oculos conjecisset; sta, inquit, Pater, & quia te virum bonum esse arbitror, aures consentienti præbe. Credebat Henricus, hæc eum in finem dici, ut à via regia abductum securiùs certiùsque trucidaret: igitur consilii inops, milléque animi fluctibus agitatus, nesciebat, quid potissimum ageret. Quid enim? sequeretur latronem? sed hæc plena periculi alea erat. Fugeret? vanum fuit & incassum. Clamaret?

maximè temerarium. Dum autem has inter angustias fluctuaret, Divinæ confusus Providentiæ latronem insequi statuit, qui hunc in modum ei locutus est: scias, inquit, Pater, me annis plurimis silvæ hujus inquilinum, id unum egisse, ut viatores primò fortunis, tum vitâ spoliarem, eorùmq; cadavera bestiis in prædam darem. Vobis judicandum relinquo, quis Henrico ad sermonis istius exordium animus fuerit: firmato tamen ad constantiam vultu, perge, inquebat, & historiæ tuæ filum absolve. Cuilatro: ecce, inquit, sub hac quereu hominem jugulavi; sub illa ilice fæminæ gulam fregi; hic verò, ubi modò consistimus (locus erat ad altam Rehni ripam situs) hic, inquit, sacerdotem tibi non absimilem obvium nactus sum, qui me à peccatis absolvit; veritus autem, ne me ad judicem deferret, transfadacto per corpus ense, in undas eum præcipitavi. Hic enim verò Henricus trepidare, & identidem anxie circumspicere, an manū capulo admoveret, nec sui amplius potens manifesta terroris sui signa dare: latro autem nihil omnino gravius in eum meditatus, sed verè pœnitentis animi stimulis permotus, integram Henrico scelerum suorum confessionem fecit, actisque humaniter gratiis, per reliquum silvæ comiter eum deduxit, & implorato precum subsidio, cui se salutem suam debere professus est, illæsum à se dimisit. Ecce, quid agat, qui cum latrone agit, & coactus quidem: conversatur illi, sed ideo solum, quia ali-

cer

ter non licet; interim tamen affligitur, torquetur, DEO se commendat, timet, tremat, palpit, & in horas imminens exitium metuit, sic cum mundo nobis agendum est; hic enim, si sincerâ apud vos criminum confessione perfungi velit, latronem se esse, ingenuè fateri debet, qui in hac vasta mundi silva infinita latrocinia fecerit, ad quorum numerum explicandum absque imprudentiâ nota obligari non potest: fatebitur insuper, se incautum quendam juvenem, Absalonem nomine, instigasse, ut Patris sui coronæ & sceptro insidiaretur; postea verò illum turpissimè tradidisse, & in eas redigisse angustias, ut suis capillis è quercu suspensus, tribusque lanceis perfoctus interierit. Fatebitur, se Achitopheli quoque, magni quondam nominis in Davidis aula consiliario, gulam resti fregisse, Dicit se Ammanem præterea, Assuero in paucis charum, pari perfidia & mortis genere nactasse. Hæc, aliæque plurima, magisque atrocia latrocinia singillatim enarraret mundus, si memorati latronis exemplo peccatorum exhomologesin deponere vellet. Vos interea sollicitè circumspicite, & videte, quomodo caute ambuletis; an blandis ejus illiciis fidendum, an amicis verborum leuociniis fides habenda sit; ille, ille est

inimicus ille mendacissimus, de quo Ecclesiasticus monet: *ne credas inimico tuo in aeternum: etsi humiliatus vadat curvus, adijce animum tuum, & custodi te ab illo, & ne statuas illum penes te.* Num intellexistis? nolite fidere ejus blanditiis, illiciis, illecebris, acclamationibus & applausibus, sed tantò magis cavete, & vigilate, quoniam cum subversione tua ambulas. Quod si eo in statu es, ut mundum deferere porro non liceat, saltem juxta D. Joannis monitum, amicitiae arctioris fœdus cum eo non ineas, nolite diligere mundum, nolite diligere! proditor enim est, nec qualiscunque, sed truculentus, pestilens, & pessimus, qui summam tibi perniciem machinatur. Dalila Samsonem tradidit in manus Philistæorum, Doëg Abimelechum in Saulis potestatem, Judas JESVM Christum sacerdotibus Hierosolymæ; longè peioribus inimicis vos tradere mundus meditatur, si dolus ei succedat, potestati nimirum sathanæ & inferni: & nos adhuc mundum amemus? ô rem insolitam, & miram! placere posse proditorem, & illis quidem, qui eum talem esse agnoscunt; hoc si ita est, gravius certè piaculum videtur, non ejus, qui perfidè prodit, sed qui sciens volensque proditur.

